

RNDR. LUKÁŠ MERTA, PH.D.

Služby v ochraně přírody

Elektronická verze

Bludovský potok (ř. km 4,505 – 4,778) a jeho LB přítok (ř. km 0,000 – 0,120) v k. ú. Bludov

Zpráva z biologických průzkumů, zhodnocení vlivů, návrh opatření

Září 2021

Objednatel:

Povodí Moravy, s.p.
závod Horní Morava
U Dětského domova 263
772 11 Olomouc

Zpracovatel:

RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.
Mrštíkovo nám. 34/53
779 00 Olomouc
tel.: 776 112 559
e-mail: L.Merta@post.cz

V Olomouci, 8. 9. 2021

RNDr. Lukáš Merta, Ph.D.

RNDR. LUKÁŠ MERTA, PH.D.

Mrštíkovo nám. 53

779 00 Olomouc

Tel.: 776 112 559

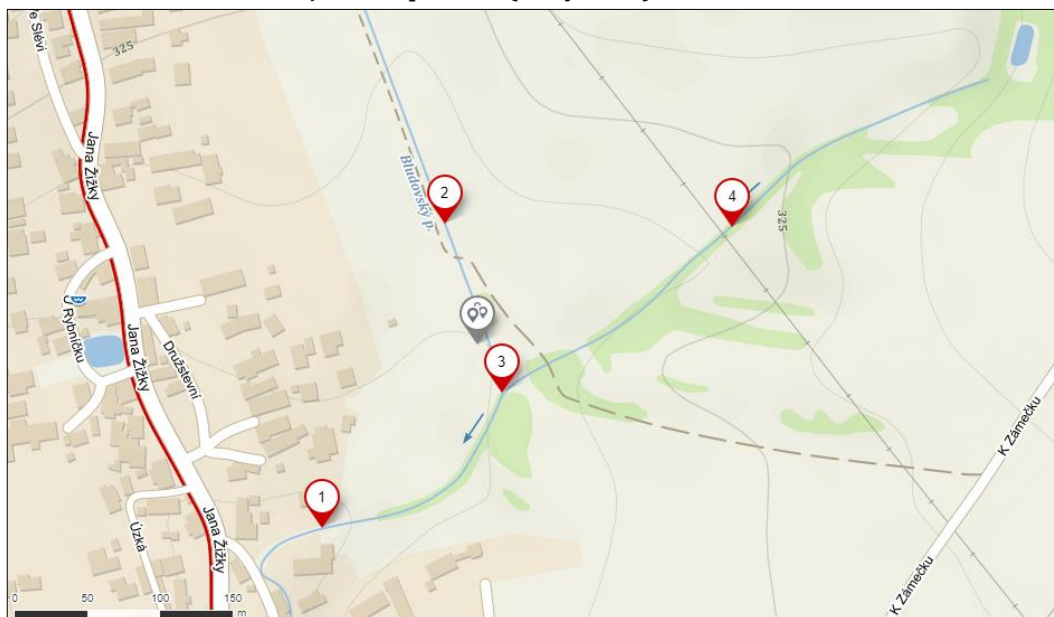
IČ: 706 22 485, DIČ: CZ7411295518

1. Zadání, metodika práce

Plánovaným záměrem správce toku (Povodí Moravy, s. p.) je **údržba a stavební úpravy Bludovského potoka a jeho levobřežního přítoku**, a to v ř. km 4,505 – 4,778 Bludovského potoka a v ř. km 0,000 – 0,120 LB přítoku Bludovského potoka. Předmětem stavby je zajištění projektované kapacity a stability toku, a to odstraněním sedimentů z koryta toku a opravou opevnění stávajícími polovegetačními tvárniciemi a kamennou rovnatinou. V rámci stavby dojde k úpravě podélného spádu Bludovského potoka do projektovaného stavu a prodloužení úpravy směrem do intravilánu o 20 m. V období vegetačního klidu před realizací stavebních prací je třeba v rámci údržby toku vykácet označené dřeviny, a to 14 kusů stromů a 395 m² keřů. V rámci stavby bude odtěžen sediment v množství 98 m³. Jelikož plánovaným záměrem bude přímo fyzicky zasahováno do koryta toku s možným ovlivněním vodní fauny, vyžádal si správce toku provedení biologických průzkumů se zaměřením na možný výskyt zvláště chráněných druhů a vyhodnocení vlivů záměru na tyto druhy.

Základním zdrojem biologických informací o vodní fauně toku byl terénní průzkum lokality, realizovaný dne 3. 9. 2021. Průzkum byl zaměřen zejména na vodní faunu zájmových toků (hydrobiologie, ichtyologie) a doplňkově též na výskyt terestrických živočichů s ekologickou vazbou na vodní ekosystémy. Vzorky **zoobentosu** (vodní bezobratlí obývající dno či jiné pevné podklady) byly odebírány za pomoci bentické sítě na rukojeti. Průzkum raků byl prováděn jejich přímým vyhledáváním v úkrytech vodního toku (pod kameny, ve vegetaci). Průzkum velkých mlžů byl postaven na vyhledávání prázdných lastur a živých jedinců na dně toku (vizuálně, pohmatem). Průzkum raků byl proveden jejich fyzickým vyhledáváním v úkrytech. **Průzkum ryb a mihulí** byl proveden standardní a citlivou metodou elektrolovu za použití elektrolovného zařízení – bateriového agregátu LENA (výrobce Fa Bednář Olomouc). Lov prováděla lovíčí četa protiproudovým broděním koryta. Průzkumy ryb byly provedeny na základě písemného souhlasu uděleného ČRS – Územním svazem pro Severní Moravu a Slezsko.

Obr. 1: Lokalizace zájmového úseku Bludovského potoka (body 1 a 2) a jeho LB přítoku (body 3 a 4) v Bludově

Bludovský potok (ř. km 4,505 – 4,778) a jeho LB přítok (ř. km 0,000 – 0,120) v k. ú. Bludov
Zpráva z biologických průzkumů, zhodnocení vlivů, návrh opatření

2. Výsledky průzkumů

2.1. Bludovský potok (ř. km 4,505 – 4,778)

Zájmovou lokalitou je úsek **Bludovského potoka** mezi ř. km 4,505 – 4,778, situovaný východně od intravilánu Bludova (viz Obr. 1). Blízké okolí toku porůstá úzký pás lesa, na který navazují pozemky luk a neudržovaných lad, za nimi pak také orná půda. Bludovský potok pramení v lesích nad Bludovem a u Sudkova ústí do řeky Desné. Řešený úsek u Bludova náleží k jeho střední části. Na řešeném úseku má potok silně upravené koryto lichoběžníkového profilu a je opevněno polovegetačními tvárniciemi. Tok je směrově narovnan, zkapacitněn zahloubením a v březích i ve dně opevněn proti erozivním účinkům velkých vod. Původní dno je tvořeno téměř výhradně jemnou frakcí – pískem a štěrkem, místy překrytým jemnou vrstvou bahna. Jen vzácně jsou zde vytvořeny drobné peřeje na podkladu kamenů. Přirozená členitost koryta je potlačena, šířka toku i hloubkové poměry jsou velmi uniformní. Zájmový úsek toku lemuje přirozený břehový doprovod dřevin, tvořený zejména olší lepkavou a vrbami. Voda v toku nenese vizuální projevy znečištění.

Zjištěné **společenstvo zoobentosu** Bludovského potoka zahrnuje druhy horního ritronu (epiritron). Ve společenstvu převažují druhy s vysokým nárokem na koncentraci rozpuštěného kyslíku. Zjištěné taxony jsou typickými zástupci podhorských toků s neznečištěnou, oligotrofní vodou. Nebyly zde nalezeny taxony vzácné ani ohrožené. Celý úsek toku se jeví jako zoobenticky homogenní. **V toku nebyla zjištěna přítomnost raků ani velkých mlžů.** Celkem bylo v řešeném úseku toku zaznamenáno **18 taxonů** (druhů či vyšších systematických jednotek) **vodních bezobratlých**. Tento počet je možno označit za poměrně nízký a je způsoben velkou uniformitou koryta a nepřirozeným dnem (tvárnice). Početní dominantu zoobentosu zde představuje blešivec potoční (*Gammarus fossarum*). Saprobiologické hodnocení daného profilu toku indikuje prostředí s nízkým zatížením organickými látkami antropogenního původu. Organické látky jsou do říčního ekosystému vnášeny pouze přirozenou cestou, např. s listovým opadem, výluhy půdy apod. Provedené hodnocení řadí zájmový úsek potoka k oligosaprobnímu stupni. Dle ČSN 75 7221 (Jakost vod – Klasifikace jakosti povrchových vod) spadá celý sledovaný úsek toku do **třídy čistoty I – voda neznečištěná**.

Ichtyologickým průzkumem **nebyla v zájmovém úseku Bludovského potoka prokázána přítomnost žádných ryb ani mihulí**. Příčinou absence rybí obsádky je malá velikost toku a nedostatek hlubších partií s úkryty v silně upraveném korytě. Na zájmovém úseku toku nebyla zjištěna ani přítomnost dalších na vodu vázaných živočichů z řad obojživelníků, plazů, ptáků či savců. Příčinou je malá velikost toku a silně agrární ráz okolí toku.

2.2. LB přítoku Bludovského potoka (ř. km 0,000 – 0,120)

Přítok Bludovského potoka je na zájmovém úseku drobnou vlasečnicí s minimálním průtokem vody. Na krátkých úsecích je voda fyzicky přítomna v podobě mělkých kaluží na bahnitěm substrátu. Místy se však zcela ztrácí pod terén. Koryto toku má podobu mělké a široké misky a není nijak opevněno. Koryto na většině délky doprovází stromový doprovod. Fauna zoobentosu toku je zcela odlišná než v Bludovském potoce. Je omezena na několik málo zástupců tolerujících vysychání a nedostatek kyslíku. Výskyt raků, ryb či dalších na vodu vázaných obratlovců je zde zcela vyloučen.

Tab. 1: Seznam taxonů vodních bezobratlých zjištěných v zájmovém úseku Bludovského potoka a v jeho LB přítoku
(Početnost: * ... vzácný taxon, ** ... početný taxon, *** ... velmi početný taxon)

Taxon	Bludovský p.	LB přítok Bludovského p.
Oligochaeta – máloštětinatci		
<i>Dero sp.</i>	*	*
<i>Limnodrilus sp.</i>	**	**
Mollusca – měkkýši		
<i>Pisidium casertanum</i>	*	*
Amphipoda – různonožci		
<i>Gammarus fossarum</i>	**	
Ephemeroptera – jepice		
<i>Baetis rhodani</i>	**	
<i>Baetis vernus</i>	*	
<i>Ecdyonurus sp. juv</i>	**	
<i>Rhithrogena semicolorata</i>	**	
Plecoptera – pošvatky		
<i>Leuctra sp.</i>	**	
<i>Nemoura sp.</i>	*	
Trichoptera – chrostíci		
<i>Hydropsyche instabilis</i>	*	
<i>Hydropsyche sp. (juv.)</i>	**	
<i>Polycentropus flavomaculatus</i>	*	
<i>Rhyacophila nubila</i>	**	
Diptera – dvoukřídlí		
<i>Dicranota bimaculata</i>	*	
<i>Chironomidae – pakomárovití</i>	**	**
<i>Simuliidae</i>	**	
<i>Tabanus sp.</i>	**	**
Coleoptera – brouci		
<i>Limnius volckmari</i>	*	

3. Zhodnocení vlivů záměru na toky a na zvláště chráněné druhy

Mezi identifikované potencionální vlivy záměru, spočívajícího v údržbě koryta zájmových úseků obou toků patří následující:

1) Přímý zásah do vodního biotopu

Práce na opravách koryt a odstraňování nánosů budou vyžadovat přímé fyzické zásahy do vodního prostředí. S ohledem na poměrně nízkou biologickou hodnotu obou toků, morfologickou degradaci jejich koryt a absenci ryb nebudou tyto zásahy představovat vážné riziko.

2) Změna morfologického charakteru dotčených vodních toků

Plánované zásahy mají charakter údržbových prací a oprav. Jejich realizací nedojde k morfologickým změnám v korytě toku. V současnosti je koryto po morfologické stránce degradováno a z biologického hlediska by vyžadovalo renaturaci (obnovení přírodního stavu). Plánované opravy koryta bohužel nemají revitalizační ambice, pouze obnovují a fixují stávající morfologicky nedobrá stav koryta.

3) Kácení dřevin

Záměr počítá s vykácením 14 kusů stromů a 395 m² keřů. Jedná se většinou o dřeviny vrůstající do průtočného profilu. Většina stávajících dřevin podél toků tak bude zachována.

Jelikož na zájmovém úseku Bludovského potoka a jeho LB přítoku nebyl zjištěn výskyt žádných zvláště chráněných druhů, nebudou druhy požívající zákonnou ochranu záměrem nijak dotčeny.

4. Návrh opatření

- 1) S ohledem na nízkou biologickou hodnotu obou toků není třeba přijímat žádná nadstandardní opatření na ochranu vodní fauny, jakými jsou např. záchranné transfery živočichů.
- 2) S ohledem na absenci zvláště chráněných druhů živočichů v zájmových tocích není potřeba žádat na realizaci předmětného záměru výjimku podle §50 a §56 zákona č. 114/92 Sb.
- 3) Zlepšení ekologických podmínek v Bludovském potoce lze docílit vkládáním rozčleňovacích prvků do koryta, např. nízkých kamenných prahů, jednotlivých větších kamenů apod.
- 4) Kácení dřevin by mělo být prováděno výhradně v mimovegetační dobu.

5. Použitá literatura

- Baruš V., Oliva O. (Eds.), 1995: Mihulovci a ryby (1+2). Academia, Praha, 698 pp.
- Buchar J., Ducháč V., Hůrka K., Lellák J. (1995): Klíč k určování bezobratlých. Scientia, Praha, 285 pp.
- Hanel L., Lusk S. (2005): Ryby a mihule české republiky. Rozšíření a ochrana. ČSOP Vlašim 2005. 447 pp.
- Holčík J., Hensel K. (1972): Ichtyologická příručka. Vydavatelství Obzor, Bratislava, 217 pp.
- Hrabě S. et al. (1954): Klíč zvířeny ČSR, díl I. Nakl. ČSAV Praha, 539 pp.
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK, Praha.
- Kokeš J., Vojtíšková D. (1999): Nové metody hodnocení makrozoobentosu tekoucích vod. Výzkum Brno, 30 pp.
- Kratochvíl J. et al. (1957): Klíč zvířeny ČSR, díl II. Nakl. ČSAV Praha, 746 pp.
- Kratochvíl J. et al. (1959): Klíč zvířeny ČSR, díl III. Nakl. ČSAV Praha, 869 pp.
- Kocourek J. (2006): Rybářské revíry ČR. CD – ROM.
- Lellák J., Kubíček F. (1992): Hydrobiologie. Karolinum, 257 pp.
- Rozkošný R. (1980): Klíč vodních larev hmyzu. Academia, Praha, 521 pp.
- Slavík O., Jurajda P. (2001): Metodický návod pro sledování společenstev juvenilních ryb. Výzkum pro praxi, sešit 44. VÚV Praha, 40 pp.
- Vlček V. (1984): Vodní toky a nádrže. Zeměpisný lexikon ČSR. Academia, Praha, 315 pp.
- biolib.cz
- biomonitoring.cz
- mapomat.cz
- Nálezová databáze AOPK ČR (NDOP)
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny.
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.